

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเล บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

Public Participation in Community Development Activities in Bang Khun Thian Seaside Area Bangkok

¹จำเริญ ภาตะนัน, วิจิตรา ศรีสอน และ สันฐาน ชยนนท์

¹Chamroen Thatanan, Wijitra Srisorn and Sunthan Chayanon

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

College of Politics and Government Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

E-mail: s61463825041@ssru.ac.th

Received March 24, 2021; Revised April 5, 2021; Accepted May 10, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในพื้นที่ชายทะเลเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานครด้วยวิธีของ ทาโร ยามาเน่ ที่ค่าความคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 267 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมทั้งทำการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย

ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านอนามัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจตามลำดับ การทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล “เพศ” “อายุ” “อาชีพ” “รายได้เฉลี่ยต่อเดือน” ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ส่วน “ระดับการศึกษา” ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน

กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันไป และ “สถานภาพสมรส” ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะแนวทางในการมีส่วนร่วมนั้น ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ

องค์ความรู้จากงานวิจัยนี้กล่าวคือ ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้ความต้องการของชุมชน เข้าร่วมตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นให้ดีขึ้นในแต่ละด้าน ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและชุมชนสามารถเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย จัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การพัฒนาชุมชน; ทะเลบางขุนเทียน

Abstract

The purposes of this study were: 1) to study the level of public participation in community development activities in Bang Khun Thian seaside area, Bangkok; 2) to compare the participation of people in community development activities in Bang Khun Thian seaside area, Bangkok, classified by personal factors; and 3) to propose problems and solutions to public participation in community development activities in Bang Khun Thian seaside area, Bangkok. The study was a quantitative research. Data were collected from population and sample groups of households with domicile living in Bang Khun Thian seaside areas, Bangkok, by Taro Yamane at the sample displacement of 0.05, a total of 267 subjects were obtained and analyzed the data by using the mean and standard deviation, as well as proving the research hypothesis.

It was found that the factors affecting public participation in community development activities in Bang Khun Thian seaside area, Bangkok, had a high average health had the highest average followed by physical and environmental, psychological, social, and economies. Hypothesis testing, the results of the study revealed that different personal factors, “gender”, “age”, “occupation”, “average monthly income” influenced people's participation in community development activities in Bang Khun Thian seaside area, Bangkok, had not different. The different levels of education, the people involved in community development activities in Bang Khun Thian seaside area, Bangkok, was different and “marital status” that differed affecting the participation of people in community development activities in Bang Khun Thian seaside area, Bangkok. Differ in Health and psychological aspects. Suggestions for guidance on how to participate the community should be involved in decision-making on projects or activities. According to the needs of the

community and participated in decision-making in determining community development approach to better solve local problems in each area. This was because people in the area will understand the problems and needs of development more than any other agency in the area. Allocate budget for better community development and participate in planning for the systematic development of resources in the community so that everyone can access resources in a common community.

Knowledge / findings from this research, namely. The community should be involved in decision-making on projects or activities. To the needs of the community, participate in making decisions in determining community development approaches to better address local problems in each area. Encourage the community to participate in resource mobilization and the community can attend policy-setting meetings. Allocate budget for a better community development.

Keywords: Participation; Community Development; Bang Khun Thian Sea

บทนำ

การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของปัจจุบัน โดยไม่ทำให้ผู้คนในอนาคตเกิดปัญหาในการตอบสนองความต้องการของตนเอง การพัฒนาที่ยั่งยืนรวมความถึง 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน โครงการพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งสามด้านนี้ การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นมากกว่าเพียงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นการเปลี่ยนโครงสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมเพื่อลดการบริโภคทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมลงไปในระดับที่ยังรักษาความสมดุลที่ดี ทำให้คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติโดยไม่ทำลายล้างอย่างที่ผ่านมาและทำกันอยู่หลายแห่ง ให้อยู่ร่วมกันเป็นชุมชนอยู่ดีกินดีและอยู่เย็นเป็นสุข (พรชวรณ เพิ่มพูน, 2554) การให้ถือเอาผู้ชายผู้หญิงโดยเฉพาะคนจนและคนที่อยู่ในภาวะยากลำบากเสี่ยงอันตรายเป็นศูนย์กลางของกระบวนการพัฒนา รายงานของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) (UNDP, 2000) ได้แสดงให้เห็นว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจไม่ได้เป็นหลักประกันการพัฒนาที่ยั่งยืนและไม่ได้ขจัดปัญหาความยากจนให้หมดไป

ชุมชนในพื้นที่ชายทะเลของกรุงเทพฯ เป็นชุมชนชานเมือง ซึ่งกรุงเทพมหานครได้ให้นิยามของชุมชนชานเมือง หมายถึง ชุมชนที่กรุงเทพมหานครได้จัดทำเป็นประกาศกำหนดชุมชนโดยมีพื้นที่ดำเนินการด้านเกษตรกรรมในเขตกรุงเทพฯ รอบนอกเป็นส่วนใหญ่ มีบ้านเรือนไม่แออัด แต่ขาดการวางแผนทางด้านผังชุมชน เช่น ทางระบายน้ำ ทางเดินเท้า เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาน้ำท่วมขัง การสัญจรไปมาของประชาชนในชุมชนพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ บริเวณที่ติดทะเล มีความยาวประมาณ 5 กิโลเมตร อำเภอบางขุนเทียนเป็นอำเภอที่เก่าแก่สันนิษฐานว่าก่อตั้งในปี

พ.ศ. 2410 เดิมขึ้นอยู่กับจังหวัดธนบุรี ซึ่งต่อมาพื้นที่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอ (บริเวณริมคลองด่าน คลองดาวคะนอง และคลองบางขุนเทียน) มีความเจริญและมีชุมชนเพิ่มขึ้น ทางราชการจึงได้จัดตั้งเทศบาลนครธนบุรี ขึ้นในปี พ.ศ. 2479 โดยให้ตำบลบางค้อซึ่งอยู่ในท้องที่ด้วยจัดตั้งสุขาภิบาลบางขุนเทียนขึ้นในพื้นที่บางส่วนของตำบลบางขุนเทียน และตำบลบางมด ในปี พ.ศ. 2508 ภายหลังได้มีการรวมจังหวัดธนบุรีและจังหวัดพระนคร เป็นนครหลวงกรุงเทพมหานคร และเปลี่ยนเป็น “กรุงเทพมหานคร” แบ่งพื้นที่ออกเป็นเขตและแขวง แทนอำเภอและตำบล อำเภอบางขุนเทียน จึงได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ต่อมาในพื้นที่เขตมีประชากรหนาแน่นขึ้นมากเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง กรุงเทพมหานคร จึงตั้งสำนักงานเขตบางขุนเทียน สาขา 1 ดูแลพื้นที่ 4 แขวง ซึ่งได้แยกออกไปเป็นเขตจอมทอง ในปี พ.ศ. 2532 และเมื่อปี พ.ศ. 2540 ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย แยกแขวงบางบอนออกไปตั้งเป็นเขตบางบอน พื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นกึ่งชนบทและเมือง (Rurban) จึงมีการผสมผสานสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมระหว่างประชากรชนบทและประชากรเมือง และไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรทำให้ขาดบริการพื้นฐานที่จำเป็นบางประการและประสบกับปัญหาบางอย่าง เช่น การกัดเซาะชายฝั่งของน้ำทะเล การทำลายป่าชายเลน การเปลี่ยนพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อใช้พื้นที่ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ น้ำเน่าเสียจากชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น พื้นที่นี้เป็นพื้นที่บริเวณเดียวของกรุงเทพฯ ที่อยู่ติดกับทะเลอ่าวไทย ซึ่งในอดีตภาครัฐไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่ซึ่งทำให้ยังอยู่ในสภาพด้อยพัฒนาเช่นเดิม (สุเทพ พันประสิทธิ์, 2554)

นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ยังเน้นให้บุคคลมีส่วนร่วมในการฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างความตระหนัก และให้ความรู้ความเข้าใจในการฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและระบบนิเวศวิทยา เพื่อเป็นปัจจัยเกื้อหนุนการดำรงชีวิตของคนในชุมชนและการพัฒนาประเทศในระยะยาว การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมตามโครงการหรือนโยบายของรัฐหรือองค์กรต่าง ๆ ในระดับใด พิจารณาจากความเสียหาย เช่น แรงกาย เวลา กำลังทรัพย์ เป็นต้น ให้กับโครงการต่างเหล่านั้น โดยการส่งเสริมและกระตุ้นเตือนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยเน้นความร่วมมือระหว่างข้าราชการกับประชาชนตามโครงการที่รัฐกำหนดให้ โดยอาศัยหลักปรัชญาของการพัฒนาชุมชนซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานอันมั่นคงแห่งความศรัทธาว่า “คน” เป็นทรัพยากรที่มีความหมายและสำคัญที่สุดในบรรดาทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในระบบนิเวศธรรมชาติ การพัฒนาชุมชนมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสุขและความเจริญให้เกิดขึ้นกับประชาชนในชุมชนเป็นสำคัญ การพัฒนาชุมชนจะประสบผลสำเร็จได้จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุก ๆ ขั้นตอน ตั้งแต่การค้นหาคำปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน การร่วมปฏิบัติ การดำเนินการ แก้ไขปัญหา การร่วมรับผิดชอบ และการ

ติดตามประเมินผล ไม่ว่าจะ เป็นของบุคคลหรือของกลุ่มทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการพัฒนาชุมชนที่ส่งผลให้การดำเนินงานหรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงานหรือโครงการเกิดประสิทธิผล

ดังนั้นการศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนงาน โครงการ พัฒนาพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน และพื้นที่ชายทะเลอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการซึ่งประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมถึงการนำความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและตัดสินใจของภาครัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการสื่อสารสองทาง คืออย่างเป็นการและไม่เป็นทางการซึ่งประกอบด้วย การแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เป็นการสร้างฉันทามติ และทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติอีกทั้งหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าในกรณีที่ร้ายแรงที่สุด ช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม และช่วยให้ทราบความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน รวมทั้งเป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน (ถวิลวดี บุรีกุล, 2556)

Cohen and Uphoff (1980) เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมเป็น 4 แบบประกอบด้วย 1). การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) 3). การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และ 4). การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

(Evaluation) นอกจากนี้ Cohen and Uphoff (1980) ได้เสนอลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้บริหารเพิ่มเติม คือ การร่วมประชุมกลุ่มผู้ทำกิจกรรมในสถานประกอบการนั้น ๆ การร่วมวางแผนในการประกอบธุรกิจ การร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม การร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และการร่วมได้รับประโยชน์

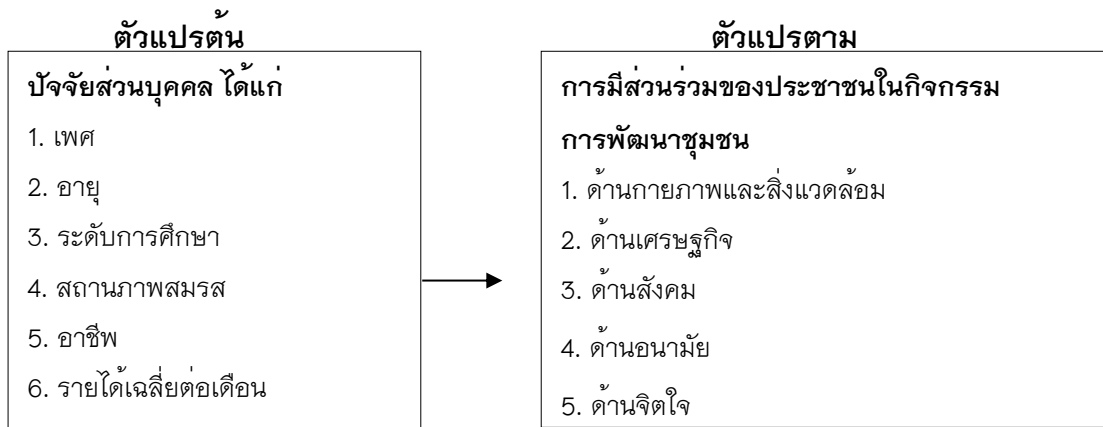
จากการประกอบกิจการ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังเป็นกระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล แก้ไขปัญหาหารือกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามการปฏิบัติงานขององค์การ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Erwin อ้างถึงใน ยุพาพร รูปงาม, 2545) “การมีส่วนร่วมของประชาชน” คือการที่ประชาชนทำตนเป็นผู้สร้างสรรค์กิจกรรมในกระบวนการพัฒนาซึ่งจะบังเกิดผล คือ สามารถแสดงบทบาทที่สร้างสรรค์ได้ และผลของกิจกรรมจะต้องย้อนกลับมาสู่พวกเขาเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมและการเมือง ในอดีตการมีส่วนร่วมของประชาชนมักหมายถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง (อรรถัย กักผล, 2552) เป็นกระบวนการที่ให้ประชาชน ไม่ว่าจะปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงาน โดยการร่วมคิดร่วมลงมือปฏิบัติร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ และร่วมในการติดตามประเมินผลสำหรับประเด็นในการศึกษาค้นคว้าประเด็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งจะมีลักษณะการมีส่วนร่วมที่แตกต่างจากแนวคิดดั้งเดิมที่กล่าวข้างต้น ซึ่งการมีส่วนร่วมในการศึกษานี้มีลักษณะเกี่ยวกับบริบทการพัฒนาในชุมชนโดยผ่านกิจกรรมด้านต่าง ๆ (วารีย์ กังใจ, 2562) ไม่ว่าจะเป็กิจกรรมการพัฒนาชุมชนด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านอนามัยและด้านจิตใจซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน ถือได้ว่าเป็นขั้นตอน และกระบวนการที่สำคัญที่พลังส่งผลให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและได้รับการยอมรับจากประชาชน รวมถึงประชาชนมีความสำนึกร่วมในการเป็นเจ้าของโครงการด้วย ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เข้ามาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาหารือกันพัฒนานั้น

สรุปจากความหมายของการมีส่วนร่วมผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า “การมีส่วนร่วม” เป็นกิจกรรมที่ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งถือเป็นกิจกรรมหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ซึ่งประชาชนนั้นมีส่วนร่วมในฐานะผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาล

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อนำมาสร้างเป็นตัวแปรในการศึกษา โดยได้ทำการ

ทบทวนแนวคิดปัจจัยการพัฒนาชุมชนตามแผนการพัฒนาของกรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556–2575)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา พื้นที่วิจัยคือพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครั้วเรือนที่อาศัยและมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ชายทะเลเขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ จำนวน 800 ครั้วเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 800 คน โดยวิธีของทาร์โร ยามาเน่ ที่ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 267 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม ซึ่งสร้างมาจากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบเขต คำถามให้ครอบคลุมแนวคิด วัตถุประสงค์และปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอนได้แก่ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายทะเล เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ได้แก่ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านอนามัย และด้านจิตใจ โดยใช้รูปแบบสอบถามและแบบคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert' Scale) มี 5 ระดับและตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้วเสร็จ ได้นำเสนอต่อที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุง พร้อมทั้งนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ค่าความเชื่อมั่น (reliability) เท่ากับ 0.75 และนำข้อมูลมา

วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยหาค่าสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

สำหรับผลการวิจัยผู้วิจัยจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้
วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการศึกษานำเสนอได้ดังตารางนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ในภาพรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน	\bar{X}	S.D	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	3.67	1.15	มาก
2. ด้านเศรษฐกิจ	2.54	0.95	น้อย
3. ด้านสังคม	3.28	1.24	ปานกลาง
4. ด้านอนามัย	3.72	1.21	มาก
5. ด้านจิตใจ	3.30	1.06	ปานกลาง
รวม	3.75	0.55	มาก

จากตารางพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) ด้านอนามัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.72$) รองลงมาคือด้านด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.67$) ด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.30$) ด้านสังคม ($\bar{X} = 3.28$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.54$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2. พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล “เพศ” ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ไม่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคล “อายุ” ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ไม่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคล “ระดับการศึกษา” ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคล “สถานภาพสมรส” ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ไม่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคล “อาชีพ” ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ไม่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคล “รายได้เฉลี่ยต่อเดือน” ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 3. สำหรับแนวทางการนำเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ดังนี้

1. แนวทางในการแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้ความสำคัญต้องการของชุมชน ได้รับบรรจุในโครงการหรือกิจกรรม และได้เข้าร่วมตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นให้ดีขึ้นในแต่ละด้าน เนื่องจากประชาชนในพื้นที่จะเข้าใจสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา มากกว่าหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และชุมชนสามารถเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย จัดสรรงบประมาณ เพื่อนำมาพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น และมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อพัฒนาทรัพยากรในชุมชนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชนร่วมกัน

2. ในการจัดทำแผนงาน โครงการการพัฒนาในพื้นที่นั้น ควรมีพื้นที่ในการจัดทำแผนงาน โครงการที่เกี่ยวกับงานด้านสาธารณูปโภคงานด้านศาสนา ด้านการศึกษา และต้องให้ผลประโยชน์แก่ประชาชนต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และมีการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนเข้าร่วมในการจัดทำแผนงานและกิจกรรมย่อย พร้อมทั้งมีการแต่งตั้งให้ประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการในการประเมินผล ตรวจสอบความโปร่งใสเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแผนงานหรือโครงการพัฒนาชุมชนมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด พร้อมทั้งแต่งตั้งกรรมการในการทำหน้าที่ยื่นรับฟังและเสนอข้อเรียกร้องปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเข้าไปรับฟังแนวทางการแก้ปัญหาชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ซึ่งผลการศึกษา นำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

ผลจากการวิจัย วัตถุประสงค์ที่ 1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตั้งไฟฟ้าและแสงสว่างทางเดินของชุมชน ท่านมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยของชุมชน และท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงทางเท้า และทางระบายน้ำของชุมชน ตามลำดับจัดงานวิจัยที่พบว่า แนวทางและมาตรการการนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง จะเป็นกลไกสนับสนุนในการกระจายอำนาจ ประสานพลังภาคีร่วม ร่วมกันสร้างกติกาข้อตกลงร่วมของชุมชน หรือธรรมนูญชุมชน

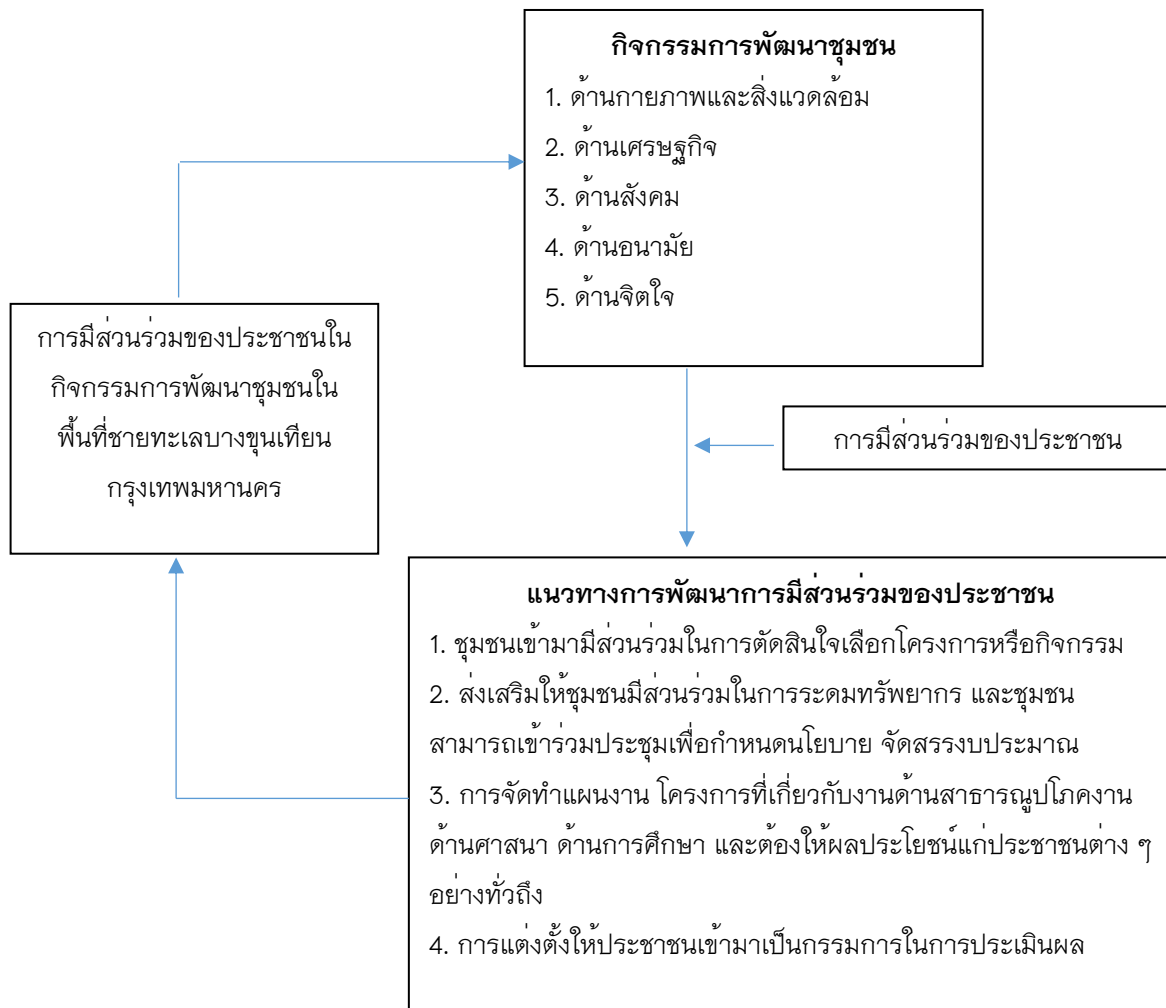
และผลักดันนโยบายชุมชนท้องถิ่นเพื่อการจัดการตนเองเพื่อเป็นนโยบายสาธารณะต่อไป (ปัญญาวัฒน์ กระทุ่มเขต, 2556)

ผลจากการวิจัย วัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล “เพศ” “อายุ” “อาชีพ” “รายได้เฉลี่ยต่อเดือน” ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจัยทั้ง 4 ด้านนั้นมีมุมมองในการพัฒนาพื้นที่คือ ทุกส่วนต้องเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมเหมือนกัน ทุกกิจกรรมจัดขึ้นต้องมีส่วนร่วมด้วยกันโดยไม่จำกัดเพศ อายุ อาชีพ หรือแม่กระทั่งรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ดังงานวิจัยที่พบว่าการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นั้นเป็นไปด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นจากทุกภาคส่วนโดยไม่จำกัดเพศ อายุ อาชีพ และเป็นมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นจากบริบทชุมชนคือ 1) การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็งแบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสนับสนุน 2) ระบบสนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ ระบบความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์ และมีแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง 3) แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้านการฟื้นฟูชุมชน แนวทางด้านการปรับตัวของชุมชน และแนวทางด้านการดำรงอยู่ของชุมชน (วิทยา จันท์แดง, 2556)

ผลจากการวิจัย วัตถุประสงค์ที่ 3. พบว่า ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการของชุมชนมีพื้นที่ในการจัดทำแผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสาธารณสุขโภชนาการด้านศาสนา ด้านการศึกษา และต้องให้ผลประโยชน์แก่ประชาชนต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และมีการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนเข้าร่วมในการจัดทำแผนงานและกิจกรรมย่อย มีการแต่งตั้งให้ประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการในการประเมินผล ตรวจสอบความโปร่งใสเกี่ยวกับการ จัดทำบัญชีแผนงานหรือโครงการพัฒนาชุมชนมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด พร้อมทั้งแต่งตั้งกรรมการทำหน้าที่ยื่นรับฟังและเสนอข้อเรียกร้องปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเข้าไปรับฟังแนวทางการแก้ปัญหาชุมชน ดังงานวิจัยที่พบว่าการมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องเกิดจากการร่วมเข้าไปกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนา การร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนา ร่วมกับภาคจตุรภาคี เกิดพื้นที่การเรียนรู้ และมีการบริหารจัดการโครงการต่างๆ จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (สิริกมล นาเมืองรักษ์ ,2556)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการพัฒนาด้านต่างๆ และแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับพื้นที่ ดังแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สรุปลองค์ความรู้ใหม่

จากองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียนสามารถอธิบายได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ควรมุ่งเน้นกิจกรรมการพัฒนาชุมชนทั้งในด้านของกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านอนามัย และด้านจิตใจ ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องเกิดการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ผลของการพัฒนานั้นต้องคำนึงถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้ความสำคัญต่อการขอชุมชน ได้รับบรรจุในโครงการหรือกิจกรรม และได้เข้าร่วมตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นให้ดีขึ้นในแต่ละด้าน เนื่องจากประชาชนในพื้นที่จะเข้าใจสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนามากกว่าหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และชุมชนสามารถเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย จัดสรรงบประมาณ เพื่อนำมาพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น และมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อพัฒนาทรัพยากรใน

ชุมชนอย่างเป็นทางการ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชนร่วมกัน และต้องให้ผลประโยชน์แก่ประชาชนต่างของชุมชนมากที่สุด พร้อมทั้งแต่งตั้งกรรมการในการทำหน้าที่ยื่นรับฟังและเสนอข้อเรียกร้องปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการเข้าไปรับฟังแนวทางการแก้ปัญหาชุมชน

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความจากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน มากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีส่วนร่วมในการติดตั้งไฟฟ้าและแสงสว่างทางเดินของชุมชน การกำจัดขยะมูลฝอยของชุมชน การปรับปรุงทางเท้า และทางระบายน้ำของชุมชน เมื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพฯ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันนั้น ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน เนื่องจากจากการมีส่วนร่วมนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้คนทุกเพศทุกวัย ทุกสถานะเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเป็นอิสระ และมีเสรีภาพในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ สิ่งที่เป็นแนวทางเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในพื้นที่มากขึ้นนั้นควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการของชุมชนมีพื้นที่ในการจัดทำแผนงาน และต้องให้ผลประโยชน์ต่าง ๆ แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง และมีการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนเข้าร่วมในการจัดทำแผนงานและกิจกรรมย่อย มีการแต่งตั้งให้ประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการในการประเมินผล ตรวจสอบความโปร่งใสเกี่ยวกับการ จัดทำบัญชีแผนงานหรือโครงการพัฒนาชุมชนมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าในภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน มากที่สุด คือ ด้านอนามัย รองลงมา คือ ด้านด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และทำการสำรวจความต้องการของประชาชนในการจัดกิจกรรม หรือการให้เข้ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนด้วยตนเอง เพื่อให้แนวทางร่วมกันในการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้มีความเหมาะสม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล “เพศ” “อายุ” “อาชีพ” “รายได้เฉลี่ยต่อเดือน” ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายทะเลบางขุนเทียน ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษาแนวทางกำหนดระเบียบของสังคมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน พร้อมทั้งให้ประชาชนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมที่จะเกิดขึ้นในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า แนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้ความต้องการของชุมชน มีพื้นที่ในการจัดทำแผนงาน โครงการที่เกี่ยวกับงานด้านสาธารณสุข ปลอดภัยงานด้านศาสนา ด้านการศึกษา และต้องให้ผลประโยชน์แก่ประชาชนต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และมีการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนเข้าร่วมในการจัดทำแผนงานและกิจกรรมย่อย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการคือ ควรมีการจัดตั้งกลุ่ม เครือข่ายต่างๆ ที่เหมาะสมกับชุมชน เพื่อเป็นพื้นที่แสดงความคิดเห็นและพื้นที่ในการแสดงออกและการมีส่วนร่วมพัฒนาพื้นที่อย่าง เป็นพร้อมๆ กับขยายกลุ่ม หรือเครือข่ายต่างๆ เพื่อให้ประชาชนตระหนักเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สำคัญ คือ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรม ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร การจัดทำแผนงาน โครงการที่เกี่ยวกับงานด้านสาธารณสุข ปลอดภัยงานด้านศาสนา ด้านการศึกษา และต้องให้ผลประโยชน์แก่ประชาชนต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และการแต่งตั้งให้ประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการในการประเมินผล

ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาต่างๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันโดยควรให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ แนวทางการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทางด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ หรือด้านอื่น ๆ เปรียบเทียบกับพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ให้ยั่งยืนต่อไป และทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อทราบข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับ การดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วม ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ถวิลวดี บุรีกุล. (2556). *วัดระดับการบริหารจัดการที่ดี*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- ปัญญาวัฒน์ กระทุ่มเขต. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองมาปฏิบัติ ในจังหวัดจันทบุรี: กรณีศึกษาการขับเคลื่อนของสภาองค์กรชุมชนตำบล(ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พรชวรณ เพิ่มพูน. (2554). *พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาประธานชุมชนเทศบาลเมืองชลบุรี(วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุพาพร รูปงาม. (2545). *การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณในการปฏิรูประบบราชการ (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)*. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วารี กังใจ. (2562). *การพัฒนาชุมชนชายทะเลต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง(รายงานการวิจัย)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิทยา จันท์แดง. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน(วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรศาสตรดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สิริกมล นาเมืองรักษ์. (2556). *ประสิทธิผลโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาชุมชนในเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร(วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรศาสตรดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุเทพ พันประสิทธิ์. (2554). *การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจของชุมชนบนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง(รายงานการวิจัย)*. คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- อรทัย กักพล. (2552). *คู่มือ คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. J. (1980). *Effective Behavior in Organizations*. New York: Richard D. Irwin Inc.
- United Nations Development Programme (UNDP). (2000). *Changing Policy and Practice from Below: Community Experiences in Poverty Reduction: An Examination of Nine Case-Studies*. Krishna, A. (ed.) et al. New York: The Civil Society Team, UNDP.